

Handläggare
Emma Lundqvist
Telefon: 508 29 696

Till
Överförmyndarnämnden

Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Som svar på remissen hänvisar överförmyndarnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Förslag till program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad utgår från barnkonventionen och syftar till att säkerställa barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkers levnadsvillkor.

Dagligen fattar överförmyndarförvaltningen beslut som direkt rör enskilda barn. I dessa beslut ska förvaltningen ha ett barnperspektiv och se till barnets bästa innan beslut fattas. Barnet ska också ges tillfälle att yttra sig inför beslut. I vissa delar finns utarbetade metoder för att säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses samt att barnet får tillfälle att vara delaktig inför beslut. I andra delar behöver metoder tas fram och förvaltningen ser ett behov av att utveckla specifika barnchecklistor samt att se över hur dokumentation sker.

Dagligen fattas också beslut som rör de barn som har sökt asyl i Sverige och bor i kommunen. Under 2017 har det i många avseenden handlat om att säkerställa att de ensamkommande barnen nu och framöver mår bra och har den omsorg, rättigheter och stöd de är berättigade till. För förvaltningen handlar det om att kontinuerligt lämplighetspröva de gode män som fick uppdrag och byta ut de som inte fungerat i uppdraget.

Förvaltningen ställer sig bakom de fokusområden som lyfts fram och ser möjligheter att utveckla överförmyndarnämndens verksamhet inom varje område. Det är viktigt att nämnder och förvaltningar verkligen får det stöd som utlovas. Både i att sprida kunskap inom området men också till att praktiskt kunna tillämpa det i verksamheten.

Bakgrund

Kommunfullmäktige angav i budget för 2015 att ett handlingsprogram skulle tas fram för barns rättigheter och inflytande, med utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Stadsledningskontoret har på uppdrag av kommunstyrelsen tagit fram ett förslag till program.

Ärendet

Förslag till program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad utgår från barnkonventionen och syftar till att säkerställa barnets rättigheter och förbättra flickors och pojkars levnadsvillkor. Programmet är ett styrdokument som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå från i sin planering och sitt arbete för att bättre nå visionen om Ett Stockholm för alla, med fokus på barnets rättigheter och inflytande. Programförslag samt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande *bifogas*.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 till stadens samtliga nämnder, Stockholms Stadshus AB inklusive bolagen, KS råd för funktionshinderfrågor samt ett antal utomstående organisationer för yttrande senast den 25 september 2017. Inom överförmyndarförvaltningen har ärendet beretts av enheten för ensamkommande barn i samarbete med förvaltningschefens stab.

Förvaltningens synpunkter

Stockholms överförmyndarförvaltning handlägger ärenden om godmanskap och förmyndare för personer som behöver stöd samt för minderåriga barn. Därutöver handlägger förvaltningen ärenden samt tillsätter god man för ensamkommande barn boende i kommunen. För minderåriga som har förmögenhet till ett värde som uppgår till minst åtta prisbasbelopp ser överförmyndaren till att föräldrar och förmyndare tar hand om barnets tillgångar på ett säkert sätt till dess att barnet blir myndigt.

Dagligen fattar överförmyndarförvaltningen beslut som direkt rör enskilda barn. Det kan handla om att förordna gode män, utreda klagomål på gode män samt handlägga byten där gode män begärt sig

själva entledigade. I alla dessa beslut ska förvaltningen ha ett barnperspektiv och se till barnets bästa innan beslut fattas. Barnet ska också ges tillfälle att yttra sig inför beslut. I flertalet av dessa beslut tillfrågar förvaltningen redan idag barnet direkt och ger tillfälle för barnet att yttra sig.

I vissa delar finns utarbetade metoder för att säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses samt att barnet får tillfälle att vara delaktig inför beslut. I andra delar behöver metoder tas fram och förvaltningen ser ett behov av att utveckla specifika barnchecklistor samt att se över hur dokumentation sker. Det ska vara tydligt även i efterhand hur barnets åsikt och bästa har tagits i beaktande. Besluten ska vara tydligt motiverade. Detta är speciellt viktigt om beslutet går emot barnets egen vilja. Här kan förvaltningen förbättra och utveckla sina metoder.

Dagligen fattas beslut som rör de barn som har sökt asyl i Sverige och bor i kommunen. Flertalet av dessa barn kom under 2015 och 2016. Förvaltningen, liksom övriga delar av de samhällsfunktioner som var eller är inblandade i mottagandet, påverkades på ett sätt som i förväg inte gick att förutse och förbereda sig på. I olika avseenden har barn med stor sannolikhet blivit lidande för att handläggningen tog tid och att ett barnperspektiv inte alltid präglade varje beslut. Utifrån förutsättningarna som då rådde kan förvaltningen i efterhand ändå konstatera att arbetet i det stora utgick ifrån barnets bästa, såsom att tillsätta en god man så snabbt som möjligt. En hel del av förvaltningens handläggning kan dock, och ska, utvecklas.

Under 2017 har det i många avseenden handlat om att städa upp och rätta till efter det omfattande och snabba inflöde som var, och säkerställa att de ensamkommande barnen nu och framöver mår bra och har den omsorg, rättigheter och stöd de är berättigade till. För förvaltningen handlar det om att kontinuerligt lämplighetspröva de gode män som fick uppdrag och byta ut de som inte fungerat i uppdraget. Allt för barnets bästa. Stockholms överförmyndarförvaltning har en viktig del i det kommande programmet och i att i praktiken arbeta för programmets syfte.

Ett annat område där förvaltningen ser att arbetet måste utvecklas är informationen till barnet. Barnet har inte bara rätt att yttra sig utan även att få information om sina rättigheter och vad som händer i ärendet, för att kunna vara delaktig.

Förvaltningen ställer sig bakom de fokusområden som lyfts fram och ser möjligheter att utveckla överförmyndarnämndens verk-

samhet inom varje område. Förvaltningen vill särskilt understryka det som stadsledningskontoret tar upp i sitt tjänsteutlåtande om barnombudsmannen: *Stadens barnombudsman samverkar med stadens nämnder och bolagsstyrelser för att stödja arbetet med barns rättigheter och bidrar till att öka kunskapen om barns rättigheter inom stadens alla verksamheter.*

Förvaltningen ser det som viktigt att nämnder och förvaltningar verkligen får det stöd som utlovas. Både i att sprida kunskap inom området men också till att praktiskt kunna tillämpa det i verksamheten. Varje verksamhet bör utgå från sitt eget uppdrag och se till att stärka barnperspektivet inom sitt eget område. Dock skulle man kunna tänka sig ett grundmaterial i form av en grundutbildning om barnkonventionen samt i grundläggande handläggningsmetoder i att tillämpa barnkonsekvensanalyser. Om varje område inom stadens verksamheter utgick från samma grundläggande utbildningsmaterial skulle det vara lättare att utifrån detta sedan tillämpa metoden i den egna verksamheten. Metoderna skulle troligen bli mer likvärdiga mellan olika verksamheter samt en bredare samsyn inom området skulle finnas inom staden oavsett vilken verksamhet som avses.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen av förslag till program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2018-2022 samt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande (dnr 171-1526/2016).